

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 556.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473720592/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- dygtige. – *komme fort*: vinder terræn. – *Glorie*: hæder. – *Skuemestykke*: kneb, streg. – *insinuerer*: indynder. – *Genie*: karakter, naturel. – *stoye*: se n.t.s. 361.
- 381 *Anslag*: plan, intrige. – *befodre*: befordre, fremme. – *Senat*: lovgivende forsamling (fx. i det gl. Rom). – *Fadder-Snak*: passiar, sniksnak (egl. om fadderens snak i barselstuen). – *Machiner*: intriger.
- 382 *Anteigninger*: kritiske bemærkninger, indvendinger. – *iblant*: nu og da. – *føre sig (...) op*: opføre sig, optræde. – *lader*: ageren. – *overlegger*: overvejer, gennemtænker, forbereder.
- 383 *væl*: gerne. – *(en Time) for før*: *entretenerer*: underholde.
- 384 *resoluerer*: beslutter. – *disartigere*: desto morsommere. – *sætte en Pind for*: hindre. – *Geheime Raad*: en fyrstes private rådgiver(e) i særlige anliggender. – *bestemmer*: sætter stævne. – *Triple-Alliance*: ved det (komiske) politiske billedsprog (jvf. «Senats», s. 381) sigtes der her nok til Frankrigs forbund med Holland og England 1717 (triple-tredobbelt).
- 385 *Præces*: retssag. – *blir Hovedet kruset paa ham*: bliver han ør, forstyrret. – *consulere*: konsultere. – *fortrædelige*: brydsomme. – *Rulle*: rolle. – *Og endelig en Barbeer*: denne rolle kommer Oldflux ikke til at spille i den ældste bevarede, her gengivne (3-akts-)version; der kan da meget vel være tale om en reminiscens, der har overlevet fra en tidligere, opr. (sandsynligvis 5-akts-)version, se herom: *Holbergs Komedier*, udg.: J. Martensen VI (1899), s. 200-202. – *Præparatorier*: forberedelser, her: det nødvendige udstyr til forklædningerne.
- 386 *omkom mig for selv*: dræbte for mig selv. – *det kand (...) spørges*: der går ry deraf. – *gaaer*: gå (bydemåde flertal). – *Exekerer*: træner.
- 387 *proponere*: foreslå. – *Kammer-jærter*: (lavere) hofembedsmand. – *Jeg Peder Madsens ældste Plante (...) underdanige Griffel*: om den retoriske stil, der her parodierende indstudies (og senere praktiseres: II,2, s. 397), se n.t.s. 137 og 143. – *Aabemaas*: den kbh.ske gade Å. – *angasere*: forvanskning af: engagere, rekommandere, anbefale. – *Huld*: gunst. – *prima*: første(fødte). – *secunda*: anden, næstældste. – *accorderer*: overlade, bevilge (efter overenskomst). – *overantvorde*: overgive (i andens varetægt el. myndighed). – *efter Sigt*: efter forevisning (af forfalden veksel). – *meriterende*: fortjenstfulde. – *Transport*: overdragelse af fordring på et pengebeløb. – *valore intrinseco*: lat. el. ital.: i indre værd. – *autoseret Sæddel*: et på komediens tid nyt betalingsmiddel (udstedt 1713 pga. pengeknapheden under Store Nordiske Krig), hvis kurs var synkende, indtil sedlerne helt inddrogtes 1728. – *Ban-ø-Daler*: sølvrigsdaler (se n.t.s. 11) = specie, Hamburgerbankens regningsenhed ved kursfastsættelse, tidens «hårde valuta». – *Stand og Vilkor*: sociale status og økonomiske stilling. – *svelge*: «sluges». – *outrere*: overdrive, «overspille».